

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»

(назва освітньої програми)

на тему: «Структура капіталу підприємства та її оптимізація у ПАТ «Одескабель»»»
(назва теми)

Виконавець:

студент 4 курсу факультету ФЕУП
Переделко Сергій Михайлович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Бабій Олег Миколаєвич _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ОДЕСА – 2022

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Оптимізація структури капіталу є однією із найбільш важливих та складних задач, що вирішуються в процесі управління його формуванням, оскільки оптимальне значення структури капіталу – таке співвідношення власного коштів та позикового капіталу, яке забезпечує досягнення оптимальних значень цільових показників діяльності підприємства у відповідності з обраними критеріями фінансового менеджменту.

Граничні межі оптимальної структури капіталу дозволяють визначити поле відбору конкретних його значень. В процесі цього відбору враховується вплив різноманітних чинників, що характеризують індивідуальні особливості діяльності конкретного підприємства.

Мета дослідження – аналіз структури капіталу підприємства та економічне обґрунтування шляхів її оптимізації.

Завдання дослідження:

- розглянути поняття «капітал та його структура»;
- описати складові елементи та методичні підходи аналізу структури капіталу;
- охарактеризувати господарську діяльність підприємства ПАТ «Одескабель»;
- проаналізувати структуру капіталу ПАТ «Одескабель»;
- оцінити рівень використання власного капіталу ПАТ «Одескабель»
- запропонувати способи оптимізації власного капіталу ПАТ «Одескабель»;
- обґрунтувати економічну ефективність комплексу запропонованих заходів.

Об'єкт дослідження є структура капіталу ПАТ «Одескабель»

Предмет дослідження є теоретичні основи та організаційно економічні рішення щодо удосконалення використання власного капіталу ПАТ «Одескабель» в сучасних економічних умовах України.

Методи дослідження монографічний, аналіз і синтез, узагальнення, розрахунково-аналітичний, аналіз відносних показників, графічний, економіко-математичні, економіко-статистичні.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативно- правові документи України, офіційно опублікована статистична інформація, матеріали монографічної та періодичної літератури, звітна інформація ПАТ «Одескабель», власні аналітичні розрахунки.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 95 сторінку. Основний зміст викладено на 79 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні засади ефективності використання власного капіталу суб'єкта господарювання» Обґрунтовано, що процес формування власного капіталу супроводжується рядом проблем, що впливає на управлінський аспект фінансових рішень на підприємстві.

У другому розділі «Аналіз формування та використання власного капіталу ПАТ ОДЕСКАБЕЛЬ» проаналізовано фінансово-господарська діяльність ПАТ Одескабель та виявлено основні проблеми.

У третьому розділі «Шляхи підвищення ефективності використання власного капіталу суб'єкта підприємництва ПАТ ОДЕСКАБЕЛЬ» запропоновано заходи для оптимізації структури власного капіталу на підприємстві.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

У проведеному дослідженні надано теоретичне узагальнення та рішення наукового завдання, яке полягає в розроблених науково-методичних і практичних підходах щодо визначення шляхів підвищення ефективності використання власного капіталу підприємства. Основні результати проведеного дослідження містяться в наступному:

1 На основі наукового узагальнення і систематизації існуючих підходів щодо сутності власного капіталу з урахуванням історичного, загальноекономічного та правового аспектів та його класифікації під власним капіталом підприємства пропонується розуміти сукупність елементів, що

утворюють систему фінансування активів суб'єкта господарювання, функціонування котрої визначається рівнем розвитку економічних відносин, відносинами власності і конкурентним середовищем та характеризується ознаками самозростаючої вартості за рахунок руху у часі. Відзначено важливі характеристики власного капіталу, які полягають у тому, що він: виступає основним чинником виробництва; характеризує фінансові ресурси підприємства, які приносять прибуток; використовується як головне джерело формування добробуту його власників; є головним виміром ринкової вартості підприємства; а його динаміка є важливим показником ефективності господарської діяльності

2 Визначено основні функції власного капіталу, що дозволило обґрунтувати його роль у діяльності господарюючого суб'єкта. Досліджено основні складові власного капіталу у відповідності до фінансової звітності і визначено джерела їх створення, проаналізовано структуру власного капіталу підприємств. Виявлено, що на сьогодні в складі власного капіталу переважають такі елементи, як статутний та додатковий капітал. Частка нерозподіленого прибутку, який є основою зростання власного капіталу, незначна. В умовах реформування бухгалтерського обліку відповідно до вимог МСБО у структурі власного капіталу підприємств запропоновано виділити інвестований, накопичений, резервний та потенційний капітал. Це, в свою чергу, сприятиме удосконаленню ведення бухгалтерського обліку власного капіталу на вітчизняних підприємствах..

3 Досліджено, що аналіз формування та ефективності використання власного капіталу здійснюється за допомогою низки методик та розрахунку основних показників, які демонструють ефективність його використання, а на основі результатів такого аналізу керівництво підприємства має змогу зробити низку висновків щодо діяльності підприємства та прийняти рішення щодо ефективності та рентабельності господарської діяльності, обрання вектору розвитку виробництва, прибутковості видів продукції. Досліджено методичний інструментарій оцінки формування та використання власного капіталу суб'єкта підприємства, який базується на врахуванні сутності капіталу, що виявляється в поєднанні двох його структур – за формою власності (власний і позиковий) і за формою втілення власності в різні види активів – нефінансові (продуктивні) та

фінансові. Основними методами дослідження ефективності використання власного капіталу визначено горизонтальний, вертикальний, порівняльний, інтегральний.

4 У процесі аналізу фінансово-господарської діяльності ПАТ «Одескабель» виявлено, що темпи зростання прибутку зменшилися порівняно із темпами росту продажу, що означає падіння рівня рентабельності вищих темпів зростання собівартості. Випереджуючі темпи зростання виручки від реалізації порівняно із темпами зростання активів вказують на уповільнення оборотності активів. Скорочення середньої величини активів в динаміці вказує на скорочення майнового потенціалу. Протягом досліджуваного періоду сформовано дефіцит власних оборотних коштів, а розмір цього дефіциту становив вартість необоротних активів, зменшену на суму власного капіталу, що є ознакою кризи прибутковості. Отже, поточне фінансування господарського обороту ПАТ «Одескабель» відбувалося повністю за рахунок позикового капіталу, що підтверджує значна частка зобов'язань у підприємства.

5 Відзначено не достатню забезпеченість ПАТ «Одескабель» власним капіталом, що негативно позначилося на його фінансовій залежності, платоспроможності, ліквідності. Фінансова стійкість відображає незбалансованість засобів і джерел їх формування, доходів і витрат, грошових і товарних потоків, що оцінене на підставі співвідношення власного та залученого капіталу підприємства, співвідношення довгострокових і поточних зобов'язань, достатності забезпечення матеріальних оборотних засобів власними джерелами тощо. Незбалансованість засобів і джерел їх формування, доходів і витрат, грошових і товарних потоків, які оцінюється на підставі співвідношення власного та залученого капіталу підприємства, співвідношення довгострокових і поточних зобов'язань, достатності забезпечення матеріальних оборотних засобів власними джерелами вказують підтверджують показники фінансової стійкості, які не є достатніми.

6 На кінець 2020 року темпи зростання прибутку зменшилися порівняно із темпами росту продажів, що спричинило падіння рівня рентабельності при вищих темпах зростання собівартості. Фінансовий ризик у контексті залежності від зовнішніх інвесторів та кредиторів на кінець досліджуваного періоду близькі до рекомендованого значення. Здійснений за моделлю Дюпона факторний аналіз

рентабельності власного капіталу ПАТ «Одескабель» виявив такі резерви її підвищення, як прискорення оборотності активів та оптимізація структури майна й капіталу. Модель Дюпона свідчить, що найбільший вплив на рентабельність власного капіталу має зміна оборотності активів. За рахунок прискорення оборотності власного капіталу ПАТ

«Одескабель» з оборота вилучено коштів на суму 28342,7 тис. грн, а підприємство отримує додатковий прибуток на суму 4117,2 тис. грн..

7 На основі проведеного аналізу зроблено висновок про пріоритетність удосконалення структури капіталу ПАТ «Одескабель» та визначено напрями її удосконалення. Доведено, що перспективним напрямом в управлінні

фінансово-економічною діяльністю підприємств є розробка оптимізаційних моделей в управлінні капіталом. Запропоновано оптимізацію джерел формування активів підприємства за методом суміщеного ефекту максимізації рівня рентабельності власного капіталу та рівня фінансової стійкості, для чого визначено майновий та фінансовий лівериджи. Підхід суміщеного ефекту двох критеріїв дасть можливість сформувати найбільш оптимальну цільову структуру капіталу ПАТ «Одескабель». В результаті цього конкретизовані послідовні кроки формування оптимальної цільової структури капіталу за критерієм дотримання фінансової стійкості підприємства.

8 На підставі кореляційно-регресійного аналізу побудовано лінійні парні регресійні рівняння залежності обсягу власного капіталу ПАТ

«Одескабель» від індикаторів впливу. В результаті дослідження з'ясовано, що структура капіталу ПАТ «Одескабель», механізм її формування та функціонування безпосередньо визначають негативний розвиток та неефективну діяльність підприємства. Оптимально низький рівень ефекту фінансового важеля в майновій структурі капіталу визначив зниження рентабельності власного капіталу та водночас призвів до суттєвого погіршення платоспроможності ПАТ «Одескабель», наслідком чого став дефіцит власних грошових коштів у підприємства, що і спостерігаємо у ПАТ «Одескабель». За результатами досліджень виділені основні напрями поліпшення використання капіталу в ПАТ «Одескабель» та оптимізації джерел його формування.

